

Poesies de Salvador Albert

ROSSEND LLATES

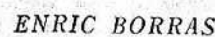
Lavabos Cardona. Vergara, 1

EL TEATRE A MADRID

R. M.

JOAN TOMAS

ijous vinent recordeu-vos
d'assistir a la sessió de

Dijous vinent recorder-vos

Dos números de patinadors

banets que no s'hi avenen poc ni molt. Recordo encara, amb horror, una «Scherezade» que la tropa de Paul H. Kreckow va donar-nos l'any 23 al Tívoli i un quadro, que també volia ésser oriental, que m'hi

Pasad y desvanecedores...
Pasad siniestros vapores
de mis perdidos amores
y mis fallidos deseos.

C

Dijous vinent recordeu-vos
d'assistir a la sessió de
cinema MIRADOR

Madrid, octubre.

R. M

CINEMA I DISCOS

Les nostres sessions

Reprenent la tasca que iniciàrem la temporada anterior, MIRADOR ha organitzat una sèrie de sessions de cinema, la primera de les quals tindrà lloc d'avui en vuit al cinema Rialto.

Com ja hem dit en altra ocasió, la finalitat que perseguim amb aquestes sessions és múltiple.

Per una part, la de posar en valor films la projecció dels quals en les nostres sales ha passat desapercebuda o poc se'n falta. Les cases, en efecte, destinen sovint una gran propaganda a produccions que han exigit una enorme despesa i que, per la quantitat d'elements que ha calgut per filmar-los, tenen sovint el caràcter de «grande machine». Llur valor en la història de la cinematografia, però, moltes vegades és desproporcionat no sols als mitjans que llur realització ha exigit, sinó també a la publicitat que se'ls ha fet.

Al costat d'aquestes obres d'un caràcter dirigit monumental, hi ha aquelles altres de no tantes pretensions, que no han beneficiat d'una gran propaganda i que la crítica, sovint supeditada a aquella, no ha posat prou en relleu. A aquesta categoria pertany el film de Howard Hawks, *Una xicota a cada port*, que figura en el programa de la sessió que anunciem.

Una altra finalitat que perseguim, és la de donar a conèixer aquells films que per llur audàcia, per llur valor de temptativa, són incapaços d'interessar el gran públic popular i, per tant, els propietaris de les sales de cinema. D'altra banda, un nucli de persones sent curiositat envers aquesta mena de produccions, i essent innegable l'interès d'aquestes per tal com són proves que poden dur a noves concepcions de la setena art, fóra imperdonable no donar-los cabuda en les nostres sessions.

Per això, seguint la norma de la temporada passada, hem posat en el programa de la primera sessió d'aquesta *Le chien andalou*, el film realitzat per Luis Buñuel i Salvador Dalí.

Encara, per mesurar tota la distància recorreguda des dels primers temps del cinema a les perfectes realitzacions d'ara, tot entreveient alguna cosa del que potser seran les realitzacions de demà, completem la llista de films amb *La mà*, pel·lícula d'avantguarda, interpretada per Max Dearly, el que fou «partenaire» de la famosa Mlle. Spinel.

Podríem ara estendre'ns en promeses per a les venidores sessions. No cal. Les persones que asseguraren l'èxit de les passades, saben que preferim demostrar amb fets els nostres propòsits a glossar-los llargament de paraula.

Tenim la seguretat que el nostre públic, satisfet de les sessions anteriors i de la de dijous vinent, seguirà amb viu interès les nostres tasques, per a les quals no planyem ni esforços ni iniciatives.

La primera sessió d'aquesta temporada tindrà lloc dijous vinent, dia 24, a les 10 de la nit, al cinema Rialto.

Les butaques de pati i de primer rengle d'amfiteatre seran numerades.

Per a l'adquisició de localitats i entrades, a la redacció de MIRADOR, fins dilluns al vespre; mitjançant presentació d'un exemplar d'aquest número, el qual serà timbrat.

A partir de dimarts, les localitats i entrades es podran adquirir al mateix cinema Rialto. Preu: 2 pessetes.

Aviat

Viva Madrid que es mi pueblo

Pel·lícula Nacional
que es projectarà al

Principal Palace

Distribuidors per a
Catalunya, Aragó i Balears

Cinematogràfica Almira

Rambla Catalunya, 46, pral.

D. W. GRIFFITH

L'obra realitzada per D. W. Griffith té en la història del cinema una significació excepcional, i això no sols per ésser ell un dels millors artistes en la setena art, sinó i principalment per haver estat un dels primers a fer obres realment considerables; a fressar el camí verge, a constituir i enriquir el vocabulari visual d'un sens fi d'adquisicions que després han passat de mà en mà i de

fund sentit pietós de la misèria humana que no exclou per això una solució optimista del viure, una confiança en la bondat.

Quan tractem de visualitzar els personatges i els llocs de Dickens, ens vénen a l'ajuda les escenes de *Les dues orfes*.

A moments l'art de Griffith arriba també a assolir la puixança. Més direm, ell la busca i s'hi complau, té la dèria de l'alta tensió

La darrera escena de l'obra de Griffith «La seva major victòria»

les quals s'inspiren encara mantes obres ara nobles ara vulgars.

D. W. Griffith realitza amplemment la condició *sine qua non* de tot veritable artista, ja que uneix en una mateixa personalitat rica i puixant l'habilitat i la inspiració. En una art justament neixent, D. W. Griffith no tingué més remei que anar-se construint la seva tècnica a plet, a l'uníon de la seva ambició sempre creixent. Ambició sensata; els resultats són presents per a justificar-la. Acció recíproca i d'allò més interessant entre els motius i els procediments. Cada motiu novell exigint la creació d'una fórmula inèdita i cada fórmula trobada fent possible la inclusió de nous motius.

Ambició sensata i ambició noble també. Griffith en les seves grans produccions no ha separat mai l'obra d'art de les idees filosòfiques, i la seva filosofia de l'home podreu delatar-la com a excessivament simplista, però és noble i generosa, diu la confiança inalterable en l'home, en el progrés, en la justícia. Filosofia molt anglesa i molt segle XIX.

Algú ha comparat l'art seva a la dels primitius. Però aquí cal entendre'ns. Primitiu, en la ment de molts, no té sinó la valor de cronologia, implica quelcom de provisor, que exigeix, que aspira a ésser sobrepassat. Que l'obra del genial director americà té avui un interès històric en el que és reportat al *métier*, res més just. Avui, per dir-ho clar, *ho fem millor*. Von Sternberg, King Vidor i altres representen un art més ric, més matissat, més subtil. En aquest terreny i en aquest sentit l'obra de Griffith (la seva gran obra sobretot: *Les dues orfes*, *Les dues tempestes*, *Amèrica*) és la d'un primitiu no exempta de *gaucheries*. Citem, per exemple, la primera escena de *Les dues orfes*, d'un efecte arcaic, teatralístic.

Però amb una altra significació es pot dir de Griffith que és un primitiu, i ara ja no en un caràcter històric, sinó atribuïnt al mot primitiu una valor de qualificació. Primitiu expressa aleshores una manera massa simplista i com virginal de veure les coses. Una visió, per emprar encara un mot francès, *naïve*, que no encertem a traduir per ingènua i encara menys per cànida. Aleshores ja no cal dir que primitiu ja no és una valor de relació, sinó que expressa una sensibilitat i un pensament que es basten i que es donen com a quelcom de suficient i definitiu.

L'obra de Griffith té la frescor d'una cosa pura, natural i espontània. Sembla més aviat generada per la deu d'una inspiració que s'ignora que no pas per un intel·lectualisme cerebral.

Una de les figures literàries amb la qual Griffith presenta més afinitats és segurament Dickens. Hi hauria un curiós paral·lisme a establir entre *Oliver Twist*, per exemple, i *Les dues orfes*. Creiem que fóra sorprenent. No parlem ja de la identitat del motiu primordial, és alguna cosa de més fonamental. Una mateixa sensibilitat, una mateixa psicologia simplista, un amor als humils i desvalguts de la fortuna, un pro-

emotiva i a voltes ningu no negarà que l'asoleix. Són aquests instants en què els personatges surten del pla normal per realitzar quelcom d'excèntric, moments que valen una existència, en els quals les forces passionals arriben a la seva manifestació màxima. Aleshores és amb Dostoievski que pensem. Recordeu si no l'idiota de *Les dues orfes*.

D. W. GRIFFITH

La misèria i la crueltat dels seus padrestres li han arrabassat la intel·ligència; el cor resta intacte i sagna en veure l'orfe cega sota els cops del seu padrastre. Sofreix en silenci. Griffith evoca la seva miserable impotència davant tanta brutalitat, però ve l'escena magnífica en què, l'home de tant patir endebades, l'idiota, que roman fins aleshores immòbil en un recó de la cambra pestilent, brinca amb un punyal a la mà damunt el seu padrastre per cosir-lo a punyalades. Escena aquesta d'una brutalitat esplèndida que ara ens ha recordat quelcom per l'estil que I. Cummings ha fet en la seva obra mestra: *Sota el frac*.

El lloc manca, l'ocasió no és indicada per insistir més. L'amor que portem a l'obra de D. W. Griffith ens lleva potser la imparcialitat. Molts possiblement resten insensibles a l'encís, per a nosaltres irresistible, de la seva gran obra. I és que aquesta obra és abans que tot humana i no es desxifra sinó davant aquelles que simpatitzen amb el pensament i la sensibilitat de l'home que l'ha engendrada.

J. PALAU

PANORAMA

La doble lliçó d'«El Lladre de Bagdad»

L'esplèndida cinta de Douglas Fairbanks que fa ja bastants anys realitzà sota la direcció d'Allan Dawn, ha fet una curta reparició en alguns cinemes populars.

Avui encara aquesta obra resta, per la seva factura, quelcom d'isolat i sense parió; els americans, amics de dar-nos les pel·lícules en sèrie, no han volgut o sabut oferir-nos res més dintre aquest estil fantàstic i cap altre conte de *Les mil i una nits* no han temptat els productors d'allí.

Això és deplorable, perquè incontestablement es tracta d'un camp on els mitjans cinematogràfics es manifesten fructuosos, per bé que s'ha de dir que cal un tacte especial per evitar caigudes en la puerilitat. Inútil dir que Douglas sabé evitar aquest escull i que la seva obra representa un bell espectacle i ens ofereix una doble lliçó; una d'ordre estètic i l'altra d'ordre moral.

Aquesta darrera fa referència, naturalment, a l'assumpte, que en el fons no és sinó el motiu de totes les llegendes heroiques, ja sigui el protagonista d'aquestes Heracles, Sigfrid o el lladre de Bagdad.

Plasmen elles la gran idea moral que la felicitat no és un do gratuït que calgui sols respirar per absorbir, sinó que és un botí que cal conquistar i pagar al preu de l'esforç i del dolor. Així veiem el lladre de Bagdad, per purificar-se d'una vida d'errors i poder arribar fins a la dona per qui sospira, passar victoriosament per una sèrie de riscos i sofriments que li permeten d'entrar en possessió de la capseta màgica que li farà assolir tot el que desitgi.

Hi ha una mena de gent que se les donen d'intelligent que rebutgen aquestes històries. Es el comentari que podíem sentir nosaltres assistint a la projecció: «Això són coses de criatures», sense veure que són ells qui han perdut el sentit dels geroglífics i són incapaços de desxifrar el mite que els és ofert.

L'altra lliçó, d'ordre estètic, es refereix a la manera com Douglas ha concebut la història i l'ha feta possible gràcies a una intel·ligent explotació de les possibilitats del cinema, el qual permet la visualització d'un món emancipat del que hem convingut d'anomenar les lleis de la natura.

Buster Keaton viu com nosaltres en un món dominat enterament per elles, un món doncs fet de repeticions i més repeticions. El vostre impassible de Buster Keaton sembla reflectir l'avoriment que neix d'un món tan monòton.

Veiem doncs que, per obra i gràcia del cinema, un ordre nou va a ésser establert, o més ben dit: instituïm la manca d'ordre, la incessant improvisació, l'objectivació d'una fantasia que no coneix altre cànon que el de la bellesa.

Chesterton ha escrit sobre els contes de fades, en la seva admirable *Ortodoxia*. L'illustre pensador anglès sospira pel gran art dels contistes de fades que ens guaireixen del determinisme. Gràcies a la inspiració del famós conte de *Les mil i una nits*, al gran talent de director d'A. Dwan, Douglas Fairbanks en *El lladre de Bagdad* s'ha fet un digne èmul de Perrault, que Chesterton no pot menys d'aplaudir de cor, com nosaltres ho fem entusiàsticament.

Torrents humans

Frank Borrage, l'home del nostre esfèric i ple de bonhomia que ens ofereix fa dos anys el poema líric *El setè cel*, retorna ara amb una obra ferma i veritable, *Torrents humans*, que recomanem als amics del cinema.

Charles Farrell i Mary Duncan, són, respectivament, l'home i la dona en aquest romanç d'amor i solituds.

Parlarem d'aquest film en el propi número.

Tant de bo aquest film inauguri una bona tongada d'estrenes, puix que malgrat el gran nombre de films notables a estrenar, per ara, llevat d'*Els quatre diables* i *El capità Fuet*, només hem fet que avorir-nos.

M. MARIBEL

DISCOS

DE L'ENREGISTRAMENT

En general, la impressió gramofònica, en seva primera part, segueix un procés similar al que es dona l'orella humana.

Abans encara era més manifesta aquesta similitud. El recinte, *studio*, en el qual es donava l'audició, base de l'enregistrament, no era més que l'aplicació mecànica de tot el contingut de l'orella. En una sala tancada i recobertes les seves parets en forma que s'ofegui tota ressonància, es col·loca l'artista que executa davant d'un altre recinte prolongat en forma semi-cònica que per la seva part estreta és limitat per una membrana acústica.

Ara bé, si el so és el resultat d'una vibració produïda mecànicament i aquesta vibració té com a vehicle l'atmosfera, pot arribar a l'orella: al timpán o a la membrana acústica en aquest cas, i produir-hi vibracions idèntiques a l'emissor. Calia només proveir a la membrana d'un mecanisme articulat per a posar en moviment un estilet que fereix una matèria dúctil com és la cera, i l'enregistrament ja era fet. Amb un procés invers i amb un altre estilet i un amplificador s'obté la reproducció de les vibracions i so primerament emès.

Amb tot i la senzillesa del procediment mecànic es produïen greus inconvenients, el principal dels quals era el canvi que es notava en el timbre dels instruments: a més a més, la necessitat d'intercalar un megafon, feia fortament nasals les sonoritats obtingudes. Hi havia també diverses dificultats per a obtenir l'enregistrament de cors, agrupacions orquestrals, etc. Val a dir que molts dels inconvenients anotats eren produïts per la desigualtat en la sensibilitat de les diverses parts de la membrana acústica.

Els perfeccionaments assolits per la ràdio en divulgar-se amb la profusió d'aquests últims temps varen fer que el gramòfon cerqués mitjans per a resoldre els seus principals inconvenients i pogués lluitar amb bona forma davant d'un invent que podia treure-li molts dels seus prosòlits. El que era més difícil en l'enregistrament era el trànsit dels sons vers l'aparell enregistrador. El gramòfon va saber aprofitar-se dels avenços de la ràdio i amb el micròfon elèctric es pogueren resoldre bona part de dificultats.

Es constituï, en síntesi, per un condensador variable, que rep les ones i que fan oscil·lar en ell un circuit elèctric en principi molt feble i que sofreixen després diverses amplificacions: primer una fixa i després d'altres variables, amb les quals es regula la potència i la sensibilitat dels sons, que són controlades mitjançant un altaveu intercalat que dona continuament a l'operador les dades suficients per a controlar l'amplificació.

Substitueix a la membrana acústica, un aparell enregistrador elèctric constituït per un electro-imant, les oscil·lacions del qual són gravades en la placa de cera.

La sensibilitat d'aquest micròfon fa possible una extrema exactitud en els timbres dels instruments i una puresa absoluta.

A més d'aquest avantatge principal, n'hi ha d'altres ben remarcables, com són: la facilitat de portar el micròfon a tot arreu; poder obtenir bons enregistraments de grans masses d'executants que no era possible encabir en els antics *studios* i també l'avantatge que suposa el poc volum del micròfon.

J. G.

DISCOS
Broadcast

El major stock

Preus únics a 5 i 6'50 pessetes

CASA ALEMANY

Via Laietana, 39 - Tel. 12756 - BARCELONA

CANVI
D'HORARI

Paramount Films, S. A.

participa als seus clients i amics i al públic en general que a partir del pròxim dilluns, dia 14, l'horari que regirà en totes les oficines d'aquesta entitat (Barcelona, Madrid, Bilbao, València, Sevilla, Lisboa i La Coruña), serà de nou a dotze del matí i d'una a dos quarts de sis de la tarda.

M. J. Messeri
Director - Gerent

RETORNO AL HOGAR

Lars Hanson
Dita Parlo
Gustav Frohlich

Una pel·lícula U. F. A. dirigida per
ERICH POMMER, que ha revolucionat
la tècnica cinematogràfica, dirigint-la
vers el realisme.

Avui dijous, ESTRENA en KURSAAL i CATALUNYA

DE LES ARTS

Exposicions barcelonines

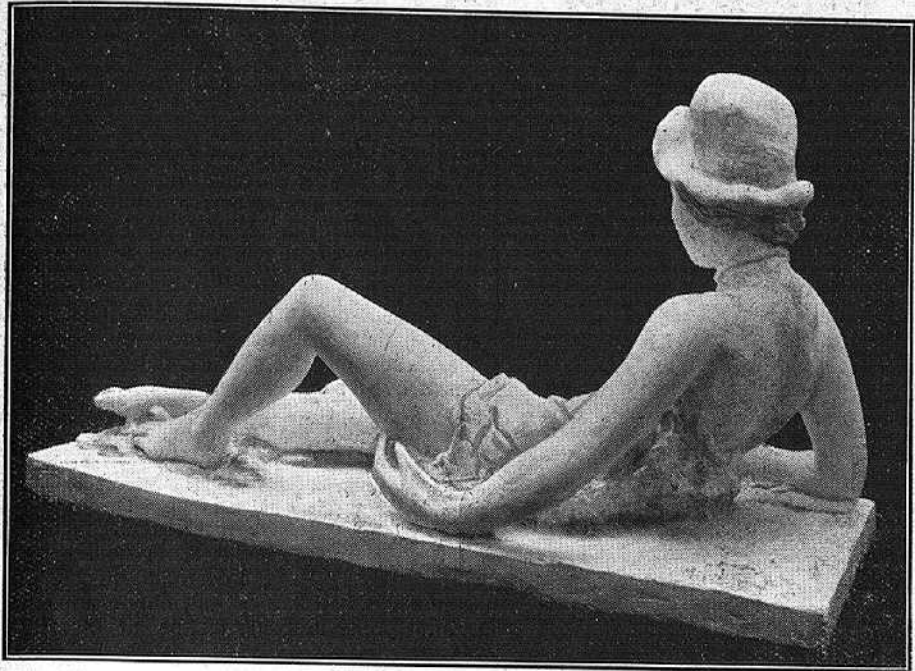
En aquesta mateixa pàgina el nostre col·laborador Joan Sacs constata l'estat precari de l'actual art català. Tot aquell exhibicionisme poca-solta, de què ens parla l'erudit crític, segurament tornarà aparèixer en les nostres sales d'exposicions. L'afició a tirar per artista és una cosa ja massa arrelada per intentar estroncar-la.

Potser una de les coses que contribueixen a l'ensopiment — per comptes d'elevat-lo — del fet artístic és la inauguració de noves galeries; com més n'hi ha, més quantitat de producció es necessita per proveir-les, i

una exhibició col·lectiva a la prestigiosa Sala Joan Miró. Vuit pintors i dos escultors, amb una obra cada u, emplen la sala.

La figura signada per Carme Cortès, el paisatge de Jaume Mercader i el bodegós d'E. C. Ricard són tres noves aportacions que no elevaren el reconegut prestigi d'aquests tres artistes. Podríem catalogar-les de producció habitual, amb tendència descendent.

En el paisatge de Masnou de Miquel Villà s'acusa un cert confusióisme perillós, particularment en el primer terme.

ERNEST MARAGALL: Escultura (Salà Parés)

com que la bona mercaderia no abunda i s'ha de treure el degut rendiment del local, s'admet i es sol·licita qualsevol mena de producció estulta.

Ara que comencem la temporada, cal tornar a insistir sobre la responsabilitat que tenen — malgrat tot — els propietaris de les galeries d'art.

Aquesta responsabilitat l'haurien de sentir amb molta més convicció de la que, correntment, practiquen. Els propietaris d'una galeria haurien de comprendre que en l'exhibició de pintures deplorable no és sols en la signatura de la tela que cal acusar el fracàs, sinó que també hi queda englobat el prestigi de la casa.

Segurament que si tots els aficionats a «artista» que inexorablement tornarem a veure aquesta temporada, no trobessin sala per a exposar, els minvaria llur «temperament» i de mica en mica s'anirien distraient en altres activitats de més profit per a ells... i per a nosaltres.

La crítica d'art, també, té la seva part col·laboradora en el deficient panorama del nostre art. Estem avesats a una excessiva profusió d'elogis a moltes obres que sols assolixen una certa discreció, i a vegades una aclaparadora vulgaritat.

Els crítics han de procurar despendre's d'anteriors coïssimes i desglosar la crítica de la amistat personal amb els artistes, els quals, naturalment, tampoc han de confondre l'opinió que mereix llur obra amb la particular coneixença que puguin tenir amb el comentarista.

Galeria Laietanes

Ultra unes teles dels noms prestigiosos: X. Gosé, Joaquim Mir, H. Anglada Camarasa i Joan Llimona i una exposició del pintor asturià Evarist Valle — la qual és de molta quantitat i molt poca qualitat — hi ha

La figura presentada per Camps - Ribera assolix una construcció intel·ligent, però decau en el color; i no ho diem per l'estridentia, sinó més aviat per la manera poc sensible d'aplicar-lo.

Julian Castedo ens ha enviat un paisatge d'Avila vertaderament reeixit. No coneixem l'actual producció de Castedo, però si tota és al nivell d'aquesta tela, hauríem de convenir que ha fet un avenç notable. Esperem amb confiança la seva pròxima exposició.

La nota sensacional ens l'ha donada l'arquitecte J. F. Ràfols en presentar la seva primera pintura, per la qual endevinem que Ràfols conserva les afines qualitats de digitació ja mostrades en els dibuixos. Creiem prematur — per una sola i primera tela — judicar l'obra pictòrica de Ràfols.

Les dues figures a la platja de Josep Prim, amb tot i les marcades influències d'altres pintors, les considerem de bona qualitat. Coneixem poques obres de Josep Prim, però sols per aquesta confiem en l'esdevenidor.

L'escultor Josep Granyer exhibeix un format baix relleu que ja havíem vist, i el seu company Joan Rebull una terra cuita d'expressivitat admirable i un dibuix colorit a la guaix que no és de la sèrie valuosa d'altres vegades.

Quan tots aquests excel·lents artistes facin la seva exposició particular, procurarem comentar-les d'una manera més detallada.

Galeria Arenys

En aquesta galeria exposa el pintor Julio Borrell. La seva producció és — si fa o no fa — igual com sempre. Davant d'aquelles «pintures» no se'ns acut altre comentari que el de: lamentable; i creiem, encara, ésser excessivament benevolents.

MARIUS GIFFREDA

LA TEMPORADA

Ja ha començat la *season* de les arts. Les nombroses galeries d'art barcelonines van obrint les portes, i noves galeries van a afegir-se a les que fins ara ja ens semblaven excessives. A milers acudirán els artistes a mostrar-nos llurs meravelloses creacions. De totes les províncies d'Espanya vindran pintors i escultors, artífexs i dibuixants a explotar aquest fabulós mercat barceloní. La terra ens donarà tres o quatre cents aficionats més, ansiosos de fer-se aplaudir i vitorejar; dues centes senyorettes pintores debutaran enguany; vuit cents setanta tres nous pintors i escultors sobrealistes, més genials, els uns que els altres, es revelaran com altres tantes falagueres esperances; quaranta set infants-prodígis, pel cap més baix, ens deixaran bocadats; no hi haurà sales deslogades per tots els artistes que en voldran; el públic, cada dia més abundant, anirà a arrossegar les sabates per tots aquests llocs, i quan estigui cansat anirà a escalfar cadires als encants d'antiguitats de cartó; els diaris i revistes s'ompliran de comentaris i polèmiques on serà qüestió d'estètica i d'art — i ningú no s'entendrà ni es deixarà entendre; els articles laudatoris seran articles de primera necessitat — l'artista que no pugui pagar-se un article de primera necessitat es morirà de vergonya i portarà molt pocs capellans a l'enterrament; tots farem grans bocades de l'art català i de l'art mediterrani, i la meitat de nosaltres s'ho creurà. Entretant l'art català, que encara no ha pres fesomia, devindrà el més característic de l'Univers: serà l'art més buit i poca-solta de la creació. Els estrangers faran llargs viatges per a venir a contemplar aquesta buidor única i pura, i les obres dels nostres artistes seran pagades a pes d'or pels museus de la buidor i pels laboratoris de química aplicada.

Si enguany tornem a organitzar vuit o deu grandíssimes exposicions internacionals i a urbanitzar unes quantes places públiques més, tots els artistes faran l'esforç que calgui per a quedar en ridícul; tots es desempallegaran de la feina amb quatre esgarripades, per tal de no badar i d'embutxacar en un dir Jesús la soldada d'uns quants anys de treball. Ja està vist que aquest és el procediment més fèril en avantatges.

A hores d'ara aquest és el balanç de l'art català: seria va i adhuc contraproductiu de negar-ho o bé d'ocultar-ho. Jo he cregut en algun moment que calia ocultar-ho: que cantar les veritats als nostres artistes ens podia fer quedar en postura derrotista; a la llarga he hagut de convèncer-me que l'afallac als nostres artistes en descomposició no aconseguia sinó accelerar aquesta descomposició: tots s'ho creien, adhuc els qui us venien a demanar un elogi.

En la pintura i en l'escultura catalanes d'ara hi ha certament valors considerables, els quals no cal senyalar, encara que no es trobin tots en el corrent de bluff escarriat; però això no vol dir que el nivell sentit, tècnic i moral del nostre art no hagi baixat. Esfereïdorament d'uns quants anys ençà. Els nostres artistes han tingut recentment moltes i bones ocasions de reeixir, de produir obres que poguessin restar com una bona fita en la nostra evolució artística i com un exemple digne d'atenció i estimació per a les gèneres venidores. En lloc d'aquestes obres sòlides els nostres artistes no han fet més que bajanades i misèries. Ni l'exemple dels pocs o molts arquitectes i dels enginyers que han reaccionat airosament contra les tradicionals banderilles i vulgaritat no han aconseguit estimular els pintors i escultors monumentalistes.

Si ara, doncs, que hi havia tant bona ocasió de donar la gran empena al nostre art, els artistes aribats no han fet sinó descendir un graó més en la degeneració, ¿què és d'esperar que facin els pintors de cavallet

que omplen les vuitanta exposicions obertes anualment a Barcelona? Ens donaran els amorfs paisatges i marines de sempre, els dats i beneïts projectes d'esboç de simulació de paisatge; o bé els esquemes d'insinuació de simulacres de figures; les anotacions de fantasmes de bodegons; les temptatives d'evocacions de somnis i fantasies dels mals literats posats a antipintors; els retrats de Guimerà i d'Ignasi Iglésies dibuixats a la ploma; els gerros de flors pintats als col·legis de monges; els tapissos pintats a l'oli; la pintura ceràmica del Sr. Guardiola; alguna rerasagada mitja guitarra cubista; l'art liturgista; els retrats de molts caps de negociat i de llurs distingides mullers; un xic de pintura al·legòrica amb grans onenes volentants i amb arcaïsmes a la moda de Caen; ninotisme; grisalles; pintura potinera, ben refinament potinera, per tal que s'assembla a la del putiner més cotitzat a París; dibuixets covadors a la mina de plom; besties impressionants; teories a la guaix i, en fi, tota mena de petits arribismes provincians.

Heu vist el paper que ha fet el nostre art decoratiu enfront de l'art decoratiu estranger d'arribada forçosa a l'Exposició de Montjuïc? De poca cosa ha servit el considerable esforç que a darrera hora han fet els artífers acoblats sota la denominació d'Artistes Reunits. I, doncs? Si hom hagués organitzat l'aportació de les Arts Decoratives modernes dels països més avançats en aquesta branca de l'art, ¿quin paper encara més desastroso no hauria fet el nostre art decoratiu?

Heu vist el paper que els nostres artistes han fet en el Palau de l'Art Modern de la mateixa exposició? ¿quin hauria estat encara el paper del nostre art pur si hom hagués organitzat amplament i amb discerniment l'aportació a l'Exposició de Montjuïc del millor art pur de les nacions més despectives?

El nostre art està greu. El nostre art està malalt d'una malaltia ingènita: està malalt perquè no posseeix l'ensenyament que li cal. No tenim museus, ni escoles oficials, ni privades: les principals no tenen local suficient, ni pressupost, ni totes les aules indispensables. Ara mateix l'Escola Provincial de Belles Arts ha hagut de refusar més d'un centenar d'aspirants. Els programes d'aquestes escoles són irrisoris en la lletra i absurds en la pràctica: són escoles sense material docent, ni els ensenyaments que s'hi donen són els que més convien a l'aprenentatge de les arts pures ni al de les arts aplicades idònies amb les nostres indústries; tot coixeja, tot és deficient i tronat, i les llacunes en l'ensenyament de les arts són incomptables; els locals on es donen aquests escassos ensenyaments són els més sòrdids i incòmodes que hom ha trobat a Barcelona. I, fora de Barcelona, tot està encara pitjor: ni a Girona, ni a Reus, ni a Lleida, ni a Tarragona no hi ha lloc on l'aprenent d'artista pugui dibuixar desnú, sovint ni tan sols figures vestides; mal retribuit, el professorat no pot ésser en gran part recrutat sinó entre els artistes desesperats o fracassats; llur psicologia és, naturalment, la del naufrag; i els pobres estudiants de dibuix, de pintura o d'escultura agonitzen sota la fèrula d'aquests desesperats, i sota teulada es pelen de fred.

Aquest panorama de barbàrie és completa amb la desorganització dels cercles artístics: la casa, el gremi o el sindicat dels artistes que a totes les grans capitals fa més d'un segle és entitat consolidada i propietària, ací és una utopia.

L'art català està molt malalt, i no serà pas fent-li creure que és el millor del món que el revifarem.

JOAN SACS

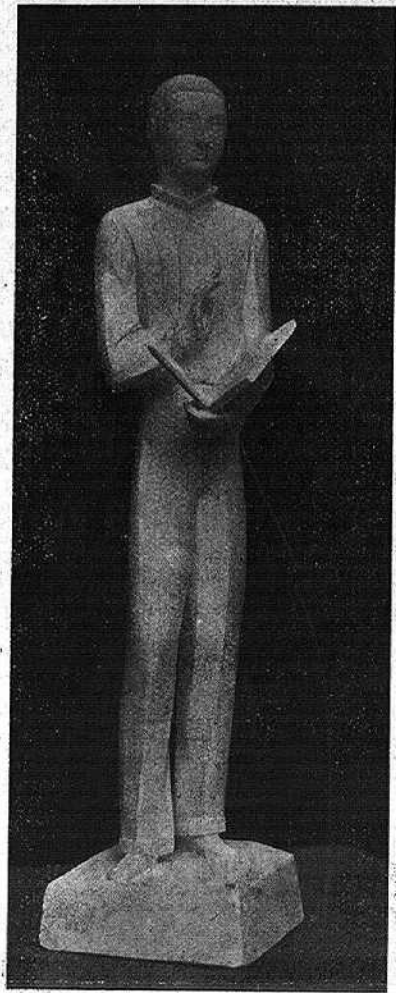
NOTICIARI

Ruhlmann, l'ensemblier d'interiors fastuosos, ha estat uns dies entre nosaltres.

L'art decoratiu de Ruhlmann és, gairebé sempre, reservat per a gent acabalada, car els materials emprats per a les seves realitzacions són escollits entre els valuosos: vorri, banús, palissandre, pal rosa, verdader citrò, arrels d'arbres exòtics, etc.; i com que, a més a més, l'execució dels mobles és sempre impecable, la seva distingida clientela no gosa ni vol regatejar. Això passa a París; a Barcelona segurament ja seria una altra cosa.

L'estil de Ruhlmann és, vertaderament, d'una aparatosa magnificència, però no sempre d'afinat bon gust.

Dels seus projectes preferim els *boudoir* i *chambre de Madame*, perquè és on ens mostra el seu depurat estil amb més justesa. Cal anotar, també, que aquest decorador ha sabut evolucionar: hi ha una superació notable, quant a concepte decoratiu, de les seves *chambres* de 1913-1918 a les que actualment projecta.

JOSEP GRANYER: El pintor (Sala Merli)

Josep Granyer, un dels nostres escultors de ben entesa modernitat, sortirà dintre pocs dies cap a París. És la ruta acostumada dels artistes catalans, en la qual, gairebé sempre, hi ha més avantatges que inconvenients. Cal, però, anar amb compte amb les «troballes» d'última hora.

Esperem, no obstant, el retorn de Granyer amb la confiança que el viatge no serà en va.

The Art Bulletin, la voluminosa revista del College Art Association of America, publica, en el darrer número de juny, un estudi de Walter W. S. Cook: *Early Spanish panel painting in the Plandiura Collection*, amb il·lustracions de la col·lecció Plandiura.

Entre els historiadors americans d'art antic que estimen les nostres coses, Walter W. S. Cook és un distingit especialista. Quan passa una temporada entre nosaltres investiga raonadament el nostre patrimoni artístic. En aquesta mateixa revista de Nova York han publicat altres documents articles sobre la pintura medieval catalana. En la bibliografia que acompanya el treball de Cook hi ha mencionades les revistes *L'Amour de l'Art*, *Vell i Nou*, i *Gaset de les Arts*, prova evident de l'interès que tenen els americans per les nostres publicacions.

En la revista *Arts i Belles Oficis* del «Foment de les Arts Decoratives» hem llegit uns comentaris molt atinats referents a la font terminal del Passeig de Gràcia. Hem tornat a assaborir aquelles «damoses» declaracions de l'escultor Borrell Nicolau.

Respecte a la insulsa qualitat escultòrica del monument estem d'acord amb el comentarista. La nostra opinió fou expressada en el número 26 (*Una visita a l'Olímp*), però el que ens ha sorprès desagradablement és l'elogi de «superba creació de l'escultor Miquel Blay» parlant del projectat monument a Pi i Margall en l'encreuament del Passeig de Gràcia i Diagonal.

Sentim una vertadera veneració i respecte per la personalitat de Pi i Margall, però precisament per aquesta mateixa veneració i pel bon èxit de les nostres perspectives ciutadanes hem d'agrair la supressió d'aquell lamentable projecte de monument a Pi i Margall.

Hem dit que ens «ha sorprès», perquè, correntment, en els comentaris d'*Arts i Belles Oficis* hi ha bon criteri.

La Sala Parés ha publicat un fascicle titulat *Art* amb nombroses il·lustracions i comentaris de les obres d'un sector important d'artistes, per a propagar les activitats del nostre art. Els gravats, acuradament impresos, alternen amb el text traduït a l'espanyol, francès i anglès. Pot veure's, també, el programa d'exposicions per la present temporada, d'aquestes galeries.

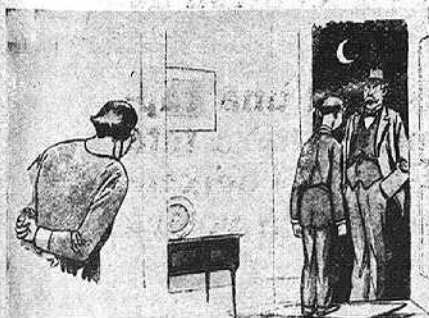
M. G.

NOTA. — En aquesta secció comentarem totes les publicacions d'art que se'ns envii.

— Ho sento, però no puc casar-me amb vostè. La cambra ja li explicarà les meves raons.

(London Opinion.)

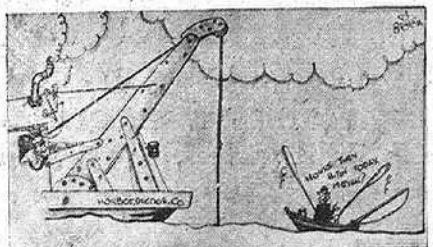
— M'has promès que sortiries aquesta nit. On és la teva independència? — La tinc a nom de la dona.

(Life.)

— Si tornessiu a néixer també faríeu de rebentapisos? — No, senyora; m'instruïria i em dedicaria a fer estafades.

(Life.)

El pescador al mecànic de la draga. — Què, piquen avui?

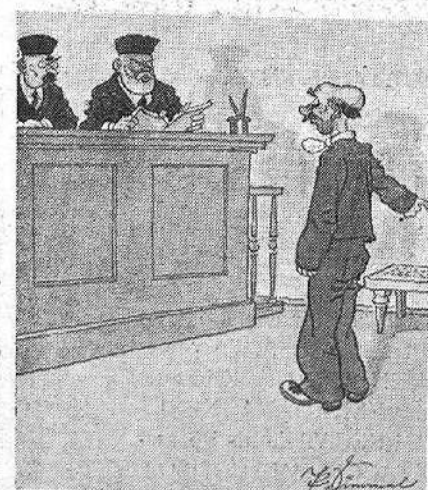
(Judge.)

L'home que construí el gratacels més gran. — ...!

(Passing Show.)

MOBILIARI D'ART
BUSQUETS
Decorador, mestre ebenista i tapisser. Objectes d'art i de fantasia per a obsequis. Sales d'Exposicions de Belles Arts.
Passeig de Gràcia, 36. Telèfon 16285
BARCELONA

Judge. — Vaig a procedir a la lectura de les faltes i delictes de l'acusat.

Acusat. — Dispenso. Com que durarà estona, que em deixaria seure?

(Berliner Illustrirte Zeitung.)

Feu fer els vostres gravats en la
UNIÓ DE FOTOGRAVADORS

ORTS, 481 : Telèfon 33421

Exposició Internacional de Barcelona

Oberta des de les nou del matí fins a la una de la matinada

El públic podrà visitar cada dia els Palaus i Pavellons des de les deu del matí a les set de la tarda.

Palau Nacional

Obert cada dia, des de les deu del matí a les quatre de la tarda.

Entrada al Palau Nacional 1 pesseta

NOTA. — Els diumenges es podrà visitar el Palau Nacional gratuïtament des de les deu fins a les dotze del matí, i de les dotze a les quatre de la tarda l'entrada valdrà 0'50 ptes.

Han estat posats a la venda els carnets de 25 entrades, al preu de 22,50 pessetes. Els impostos a càrrec del públic.

Aquests carnets són vàlids per a tots els dies. Es tallarà una entrada del carnet els dies que valgui una pesseta, i els dies que l'entrada al recinte sigui de dues pessetes es tallaran dues entrades dels esmentats carnets.

Les persones posseïdores de carnets antics d'entrada al recinte de l'Exposició podran fer-ne ús, des d'ara, en la forma següent:

Els dies que l'entrada al recinte de l'Exposició valgui dues pessetes, per cada fulla només podrà entrar una sola persona.

Els dies que l'entrada al recinte sigui d'una pesseta, per cada fulla podran entrar dues persones.

SETMANA VALENCIANA

DIUMENGE, 20 D'OCTUBRE DE 1929

A dos quarts de cinc de la tarda

Grandiosa Batalla de Flors a l'Avinguda de la Reina Maria Cristina

48 Carrosses florides - 500,000 Ramells

PREUS DE LES LOCALITATS

Llotges, amb sis seients i entrades	Ptes. 70
Cadires de tribuna, amb entrada	» 7
Cadires laterals, 1.ª i 2.ª fila, amb entrada	» 6
Cadires de passeig, primera fila, amb entrada	» 3
Cadires de passeig, segona fila, amb entrada	» 2
Entrada al recinte de l'Exposició	» 2

Poble Espanyol

Obert cada dia des de les nou del matí fins a la una de la matinada. Entrada ordinària, una pesseta.

El públic podrà visitar els diorames i «Quijote» conjuntament per una pesseta.

NOTES. — El públic no podrà entrar al recinte amb cistells, farcells ni paquets voluminosos.

No serà permès de menjar en els bancs, jardins, places, escales, etc.

La consigna per als farcells petits queda establerta a les portes de la Plaça d'Espanya, fora del recinte.

Ha estat posat a la venda al públic el carnet per a tota la temporada, al preu de 70 pessetes.

Cada dia, llevat dels divendres a partir de les nou de la nit, l'entrada al recinte de l'Exposició serà d'UNA pesseta.

Després de l'excursió, de la cursa, de l'exercici violent, entre la pols, el sol i els vents, la pell, afallada amb **PASTA NIX** adquireix tota la seva joventut i sanitat primitives

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

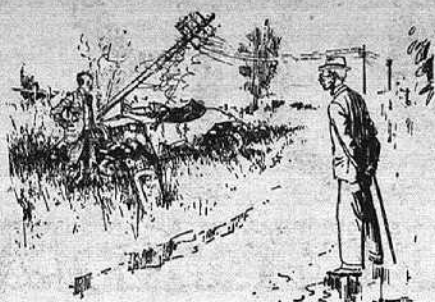
Correu: Apartat 190
Telèg.: "CARBUROS"

Mallorca, 234
BARCELONA

Telèfon 73013

CARBUR DE CALCI, Fàbriques a Berga (Barcelona) i Corcubion (Corunya) :: OXIGEN 99 % DE PURESIA, Fàbriques a Barcelona i València :: ACETILEN DISOLT, Fàbriques a Barcelona, Madrid i València :: FERRO MAGNESI i FERRO-SILICI :: SOCARRIMAT i SECAT de fils i peses seda, cotó i altres teixits :: CALEFACCIÓ INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica :: GENERADORS, BUFADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

Pressupostos, estudis, consultes i assaigs, gratis

El senyor curt de vista. — I doncs, què li passa? Alguna panna?
(London Opinion.)

AIGUA DE ROCALLAURA

La deu més rica del món

Si vostè pateix d'Albúminúria, Litiasis àtica (mal de pedra), Bronquitis parenquimatosa, Nefritis crònica, es curarà radicalment amb

AIGUA DE ROCALLAURA

S'expèn amb ampolles de litre i de mig litre i en garrafons de vuit litres

Distribuidors generals

FORTUNY, S. A.

CARRER HOSPITAL, 32, Y SALMERÓN, 133

ASSUMPTES FISCALS I ADMINISTRATIU

Director
Carles Ossorio
personal tècnic-contables
Layetana, 18-pral. B
Especialitat industrial i utilitat
Abonament

¡BARCELONA!

GLEICH és l'empresa circense més important de tot Europa i deixa molt en terra tot el que fins la data s'ha presentat en aquest terreny a Espanya.

GLEICH arriba avui en quatre trens especials, directament de França, on durant sis mesos ha anat d'èxit en èxit. Durant sis setmanes ha estat celebrat per París com renovador d'un art que es creia mort.

GLEICH porta amb ell mil artistes i empleats, amb un parc zoològic de més de 600 animals, amb 200 cavalls, 300 carruatges propis i una ciutat de tendes.

Representacions cada dia a les deu de la nit i a més a més els diumenges i dissabtes a les tres de la tarda. Els diumenges, a dos quarts de quatre de la tarda.

El parc zoològic, amb més de 600 animals de totes menes i 200 cavalls, està obert cada dia des de les deu del matí fins a les set del vespre. Concerts gratis prop del circ cada dia de deu a dotze, de cinc a set i de nou a deu.

GLEICH poseeix la tenda més gran existent actualment, en la qual caben comodament 16.000 espectadors. GLEICH és una empresa popular amb preus assequibles fins als més humils.

GLEICH fa demostracions en la seva pista de carreres de 62 metres de diàmetre i amb la cooperació de més de 500 artistes i centenars d'animals, de totes les zones de tot el món. El programa de les cimes de l'humanament possible.

GLEICH no actuarà en el Camp de Galvany, sinó que s'establirà en el camp del carrer de les Corts, 220, a tres minuts de l'Exposició. De manera que el públic té tota mena de facilitats de comunicació.

GLEICH La sensació circense del segle XX!

BARCELONA: Camp carrer Corts, 220
A 3 MINUTS DE L'EXPOSICIÓ

Llegiu i propagueu MIRADOR

Pastilles ASPAIME

Curen radicalment la TOS perquè combaten les seves causes

• Catarros, ronquera, angines, laringitis, bronquitis, tuberculosi pulmonar, asma, i totes les afeccions, en general, de la gola, bronquis, i pulmons. — Les Pastilles ASPAIME són les receptes dels metges. — Les Pastilles ASPAIME són les preferides dels pacients. — Les Pastilles ASPAIME es venen a UNA pesseta la capsula en les principals farmàcies i drogueries.

Especialitat Farmacèutica del Laboratori SOKATARG
Carrer del Ter, 16 - Telèfon 60791 - BARCELONA

En ficar-se al llit

El dia ha estat dur i us prepareu a una nit de repòs que tanta falta us fa. Però temeu allò de cada nit: dues hores estossegant, sofocant-vos, sense agafar el són. Us heu passat el dia fumant, i la vostra gola irritada, amb l'escalfor del llit, és escomesa de forts accessos de Tos.

Puix coneixeu el perill, preveniu-vos. Tingueu avinent una capseta de PASTILLES del Dr. ANDREU, eficacíssimes contra tota mena de Tos. Cada nit, en colgar-vos, preneu una Pastilla i deixeu-la fondre a la boca. En resultarà un gran calmant per la vostra gola i els vostres bronquis, i podreu descansar tranquil.

Fumeu si us plau. Però preveniu-vos amb

Pastilles
del **Dr. Andreu**